

Єлизавета Кучерган,
аспірантка кафедри педагогіки
Криворізького державного педагогічного університету
ДВНЗ «Криворізький національний університет»

ЕЛЕМЕНТИ ҐЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ В СІМЕЙНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИНАХ

В освітній педагогічній практиці вищої школи останнім часом в зв'язку з демографічною кризою з'являються посібники, які впроваджують технології, спрямовані на морально-етичне, а доречніше сказати, статево-рольове виховання. На обговорення виносяться питання збільшення терміну початку статевого життя, або захищений статевий акт, який дозволить молодій людині уникнути початку батьківства та багатьох незручностей, що пов'язані зі статевими відносинами. Моралісти вважають, що саме ці факти руйнують базові принципи, на яких ґрунтується моральне суспільство парних шлюбів, міцних родин, взаємного кохання, народження та виховання дітей. Тому робиться висновок, що система виховних заходів, яка існує на сьогодні, посягає на «традиційні» суспільні (сімейні) цінності, моральну та духовну народну спадщину і є прямою загрозою існування сім'ї та тим самим – держави, бо фахівці, які займаються ґендерними дослідженнями, поки що не напрацювали єдиної думки з цього питання. Вважаємо, що це штучно спотворене уявлення про сутність ґендерного виховання взагалі та у сімейному аспекті, зокрема.

Найпоширенішими в науковому середовищі є такі визначення ґендерного виховання: ґендерне виховання – це виховна система, яка враховує волевиявлення двох соціальних статей (жінок і чоловіків) у громадянському суспільстві, як рівних у можливостях і правах з урахуванням їх ґендерних інтересів і потреб; ґендерне виховання – це сукупність підходів, спрямованих на створення комфортних умов у школі для соціалізації дітей, важливою складовою якої є ґендерне виховання молодшої людини [1].

В сучасних виховних процесах вищої школи ми можемо спостерігати, що морально-етичними питаннями, які включають в себе статево виховання, з боку викладачів більше уваги звернено на дівчат, аніж на юнаків. З чого можливо зробити висновок про те, що суспільство продовжує покладати більшу надію та відповідальність за майбутнє покоління саме (і майже виключно) на жінок. Але за принципами ґендерного виховання мають існувати соціальні механізми реалізації рівноправної відповідальності за майбутнє покоління як дівчат, так і хлопців. Ці принципи можуть бути втілені в життя за такими напрямками: визначення у молодій сім'ї різних рольових взаємовідношень між чоловіком і жінкою, тобто між батьком та матір'ю; створення подальших умов розвитку здорових взаємовідносин у побудові здорової сім'ї [3].

В залежності від практичної реалізації взаємовідносин в сім'ї педагоги можуть вибирати та пропонувати варіації педагогічних теорій, що дозволить коригувати розвиток взаємовідносин молоді сім'ї на соціокультурному рівні і створювати паритетні умови для його оптимального розвитку.

Існують різні типи сімей:

– *ідеальною вважається сім'я*, де чоловік та жінка є рівноцінними особистостями і забезпечують фізичне, соціальне та духовне здоров'я своєї родини, виробляють власні традиції та перебувають у рівних стосунках;

– *сім'я пагубних впливів один на одного*, коли чоловік і жінка негативно впливають один на одного, принижують один одного, не вміють знайти взаєморозуміння і подолати особисті недоліки. У цьому випадку сутність корекційних заходів полягає в індивідуальному підході та поетапному розвитку взаємовідносин;

– *домінуюча сім'я*, коли в сім'ї можуть домінувати як чоловік, так і жінка, де чоловічі чи жіночі якості в сім'ї складають домінанту. Тому корекція взаємовідносин повинна будуватись на визнанні особистої унікальності кожного з подружжя;

– *сім'я індивідуалістів*, являє собою відсутність будь-якого домінування у взаємовідносинах, де кожний з подружжя живе своїм життям, проте не заважаючи іншому [2].

Таким чином, враховуючи той чи інший стиль функціонування сім'ї, педагог може застосувати відповідні рекомендації щодо врівноваження взаємовідносин, що впливають на сімейні традиції, ведення здорового способу життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жіночі студії в Україні: Жінки в історії та сьогодні: монографія / за заг. ред. Л. О. Смоляр. – Одеса : Астропринт, 1999. – 440 с.
2. Соціальна підтримка сімей: сайт управління сім'ї молоді та спорту Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sms.gov.ua>.
3. Університет, дружній до сім'ї: проект Сумського державного університету щодо рівних можливостей для здобуття професії молодими матерями-студентками у ВНЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://leleka.sumdu.edu.ua/uk/>.